

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATA PE SAPTĂMANA SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. GERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY.

SILIU RADULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
1, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RADULESCU
REDACTOR ADMINISTRATOR

Eugen Petit. *Reforme. Iar reorganizarea judecătorească*
Vasile Șerban. *Contractul de muncă*
Jurisprudența Română. — *Înalta Curte de Casație și Justiție,*
s. 1. Prescripția urcurilor mobile. — Bunuri corporale. — Titlu de proprietar — Bună credință.
(Tudora Botezatu cu Elena J. Mătăsaru și alții).
Cuțea de Apel din București, s. 1. — Încheerți preparatorii.
— Revenire asupra lor. — Apel. — Minor. Vânzare. — Nulitate.
— Decizie.
Judecătoria Ocol Băcești. — Act sub semnătură privată. —
Contract sinagmatic — Cere reconvenționale.
(În Timoteiuc cu Primăria Băcești).

Recenzii.

REFORME...

— Iarăși Reorganizarea judecătorească —

S'au modificat unele dispoziții din legea pentru organizarea judecătorească, fără avizul magistraturii. Căci trebuie să se știe că părerea unor magistrați, — oricât ar fi ea de autorizată, — nu este aceea a majorității magistratilor, care constituie opinia întregului corp.

Ori magistratura ne fiind numai un simplu corp, are și capul ei care gândește, așa că era bine să i se știe și gândul ei, atunci când i se trag liniile după care trebuie să se miște și să evolueze, cu alte cuvinte să trăiască.

În acest sens se creiașe un precedent, la neconfirmarea căruia ea protestează, mai cu seamă astăzi când prin reînființarea complectelor mari de judecată la tribunale și curți, se recunoaște implicit că o judecată este de atât mai bună calitate, cu cât numărul acelor care contribuie este mai mare.

Un pas fericit face legiuitorul când revine la complectul de trei judecători la Tribunale și de cinci consilieri la Curțile de Apel. În „*Curierul judiciar*“ No. 7 din 17 Februarie 1924 am susținut măsura cu cea mai adâncă convingere, combatând reforma proiectată, care în urmă s'a realizat. Scriam atunci că *reducerea complectului la Curțile de apel, echivalează cu desființarea acestor instanțe, cari prin complectul de trei iau aspectul tribunalelor*¹⁾.

1) Iată pasajul: Se știe că la aceste instanțe (Curțile de apel) nu vin decât afacerile cele mai importante, civile sau pe-

Revenirea la complectele mari de judecată, onorează pe acei cari au făcut-o și îi desemnează recunoștinței tuturor justițiabililor.

Dar la complectele de cinci, la Curțile de apel, trebuie să fie într'adevăr complectul de cinci. Căci dacă ședințele vor începe iarăși a se ține în mod obișnuit numai cu trei consilieri, se poate spune că reforma rămâne literă moartă. Căci cei trei consilieri ai complectului de judecată, ca să evite o divergență după care ar fi expuși să audă din nou în complectul de cinci aceleași nesfârșite pledoarii, vor face tot felul de concesii. Aceasta se va întâmpla mai cu seamă în afacerile mari, importante. Chestiunea este delicată, dar este așa.

Ori, Curțile de apel trebuind să trimită dintre consilierii lor la prezidarea Curților cu juri, vor fi mereu descompletate. Numirea unor noi consilieri este împovărătoare pentru buget, pe de o parte, iar pe de alta în România-Mare de astăzi există o *criză de magistrați*. De aceea, credem că singura soluție ar fi ca președinții de tribunale să prezideze și Curțile cu juri, rămânând ca în anumite cazuri, când va socoti de cuviință Primul-Președinte al Curții de apel, să poată delega — prin tragere la sorti — un consilier în acest scop.

O altă măsură bună este aceea a delegării consilierilor pentru prezidarea jurațiilor *prin tragere la sorti*, cu o condiție însă ca distribuția să se facă la deschiderea anului judecătoresc pentru tot cursul lui. Altminterea s'ar întâmpla ca același consilier să cadă în șir, pe când altul de loc și cei omiși ar

nale. Averi însemnate sunt în joc, sau onoarea oamenilor în chestiuni delcate. Cine cunoaște modul conștiincios de deliberare a Curților de apel de astăzi, d'acut a de ceasuri în regi, de zile chiază; cine a funcționat în acest mecanism superior de judecată și a văzut cum răsar printre pile bune, cum scânteiază hotărârea cea adevărată din ciocnirile ideilor celor cinci consilieri cu experiență și cum se desemnează în mod luminescentul deciziei încetul cu încetul, din contibuția intelectuală și s'aflească a fiecăruia; cine știe conștiinciozitatea cu care membrii Curților de apel lucraază pentru adevăr și dreptate *numai acela își poate da seama ce pierdere va fi pentru justițiabili desființarea acelor instanțe*. Și mai departe;

„Se lipsește deci pricina de știință conștientă și experiența a doi judecători, care justifiabil va conveni, atunci când averea sau cinstea lui este în joc, să renunțe la doi asemenea magistrați, adică să i se reducă la jumătate numărul judecătorilor”

putea fi tocmai cei mai apți pentru această însărcinare.

Bun este iarăși sistemul distribuirii consilierilor în secții tot prin sorți, ca o consecință a *principiului amestecului de păreri*. Este deci regretabil că acest principiu a fost admis numai la Curțile cu trei sau mai multe secțiuni, pe când la cele cu două secțiuni consilierii vor continua a trece buluc și fără nieri un rost, dela o secție la alta, — dat fiindcă s'a menținut dispoziția că un consilier nu poate rămâne doi ani de-a rândul la aceeași secție.

Odată sistemul sortilor admis pentru compunerea secțiilor și delegarea consilierilor la jurați, nu trebuie oare admis și pentru formarea Camerei de punere sub acuzare, care este și ea tot o secție a Curței ?

* * *

Am susținut în diferite rânduri că membrii Ministerului Public trebuie să fie amovibili. Ministrul de justiție având răspunderea ordinii publice, nu și-ar mai putea îndeplini această importantă atribuție, cu magistrați cari nu ar fi la alegerea și dispoziția sa, cari într'un cuvânt nu s'ar bucura de încrederea capului departamentului. (Vezi articolul publicat în „*Curierul Judiciar*” No. 15 din 13 Aprilie 1924). Argumentele sunt cunoscute și le găsim în orice autor de procedură²⁾.

De aceea și art. 104 din Constituția noastră decretază inamovibilitatea numai pentru judecători. Din aceste principii rezultă dreptul ministrului de a-și numi și înlocui procurorii săi. Dar de aici și până la puterea de a-i destitui, adică a declara inapți pentru a mai ocupa în viitor vre-o funcțiune publică, este un pas atât de mare, în cât nu vedem ce argumente l-ar putea justifica. Se va zice că legea condiționează destituirea de un raport de anchetă. Dar toată lumea știe cum se pot de ușor obține asemenea rapoarte!

— Cum, adică Ministrul să nu poată destitui pe un procuror „care a făcut un fapt grav, d. ex. a luat mită?” — Răspundem hotărât NU. Acel procuror, dat în judecată, va fi condamnat *dacă într'adevăr este vinovat* și condamnarea lui va avea drept consecință incapacitatea de a ocupa funcțiuni publice.

Procurorul nu trebuie să lucreze sub amenințarea că Ministrul îi poate oricând *d'struge* complect personalitatea. El trebuie să fie la dispoziția Ministrului ca funcționar și numai în măsura necesității apărării ordinii sociale — astfel cum o înțelege Ministrul —, dar persoana magistratului, cinstea și viitorul lui nu pot fi lăsate la capriciul unui singur om, fie acel om chiar Ministrul de justiție.

Destituirea crează o incapacitate. Este o moarte civilă ne care nu o poate da decât *judecata* cu toate garanțiile ei: dreptul de apărare, două instanțe de fond și una de recurs, etc.

În rezumat recunoaștem Ministrului dreptul de a înlocui un procuror, chiar și fără vreun raport de anchetă prealabilă; acest drept trebuie să-i fie acordat dintr'un interes de ordin superior. Contestăm însă dreptul Ministrului de a scoate un om din rândurile societății, de a hotărî cu alte cuvinte singur că nici pe viitor vre-un alt ministru nu se va putea

servi de dânsul. Niciun interes de ordin superior nu justifică o asemenea gravă măsură. Din potrivă, un astfel de interes dă tocmai dreptul unui alt ministru să se servească în viitor de magistratul înlocuit de către predecesorul său, atunci când el ar socoti că ordinea publică ar fi mai bine apărată.

Terminând aceste sumare observații, repetăm obiecțiunile ce am făcut în ce privește *obligativitatea* delegațiilor de inspector judecătorese și procuror general, care ni se pare contrară Constituției. Odată ce judecătorii sunt inamovibili, orice delegație care i-ar sustrage dela îndatorirea lor obicinuită de a judeca, contravine în mod formal dela dispozițiunile art. 104 din Constituție.

* * *

Iată ce ar fi spus și altele încă³⁾, asupra proiectului de reorganizare judecătorească, unii dintre magistrați, dacă ar fi fost întrebați. Proiectul a devenit însă lege. Ne închinăm, cu încrederea în deosebitele sentimente ale Ministrului și în bună voința Parlamentului față de magistratură și justiție. Cu asemenea făuritori de lege toate speranțele ne sunt îngăduite. Chiar și aceia de a vedea realizându-se odată cu modificările indicate, sistemul *gradațiilor mecanice pe loc*, pentru toți magistrații, pe care și actualul parlament l'a admis în mod virtual, prin aplauze unanime, dar care s'a lovit de o piedică pe care nu o putem înțelege.

Eugen Petit

Consilier la Curtea de Apel din Iași

CONSIDERAȚIUNI

asupra Convenției colective de muncă.

„Cont. actul colectiv de muncă este semnul precursor al viitorului. El înlocuiește în istorie, trecerea sistemului nostru de drept, către un alt sistem de drept”.

An. Gustl „*Reforme Muncitorești*”

Viața omenească, privită în lănta ei desfășurare, din cele mai îndepărtate timpuri și până astăzi, se caracterizează printr'o continuă străduință de procurare, prin toate mijloacele, a unei stări de mai bine.

Pornind dela forma unei activități rudimentare, corespunzând unei organizațiuni sociale și unei dezvoltări culturale inferioare, cu timpul, mulțumită perfecționării continue a mijloacelor tehnice și multiplelor descoperiri științifice, s'au sporit neîncetat și posibilitățile de acțiune ale colectivităților omenești, în lupta lor pentru emancipare și pentru realizarea de condițiuni mai prielnice pentru dezvoltare și propășire.

Sub acest raport, istoria ne arată că în condițiunile de existență și în formele de organizare

3) S'ar mai putea ridica limita de vârstă pentru Consilierii dela Curțile de Apel, egalând-o cu acelor dela Înalta Curte. De ce să se facă deosebire.

În altă ordine de idei, — suntem contra înaintărilor pe loc dar totuși socotim că drepturile câștigate trebuie respectate. — Facem observația mai ales relativ la rangul de consilier la casație al Primilor Președinți dela Curțile de Apel.

ale vieții colective, nimic nu este etern și imuabil. Totul se schimbă dela o epocă la alta și aspirațiile către o formă de viață tot mai superioară brazdează adânc conștiința fiecăre. epoci, nemodificându-se de cât după ce și-au primit, măcar în parte, realizarea.

Formele actuale de organizare economică ale societății moderne și-au făcut loc încetul cu încetul, prin înlăturarea vechilor forme corporatiste, această înlocuire fiind determinată de multiple și variate condițiuni, cari impuneau, în mod imperios, sporirea continuă a producivității generale.

Dar, pentru realizarea acestui scop, în regimul capitalist modern, prin izolarea *capitalului de muncă* și concentrarea lui în mâna unor mai puțini deținători, s'au creat, în sânul aceleiași societăți, două clase bine distincte una de alta, cu interese contrarii și anume: pe de o parte o clasă a proletariatului, a muncitorilor, iar pe de altă parte o clasă a capitaliștilor, a patronilor, cari își găseau principala lor sursă de îmbogățire din exploatarea, uneori nemiloasă, a muncii clasei celei dintâi.

Fără a merge prea departe cu afirmațiunile, după cum au făcut unii autori¹⁾, susținând că societatea modernă, în actuala ei formațiune, este împărțită în două mari tabere, una a celor cari stăpânesc și se bucură în pace de întreaga avere socială și alții cari n'au alt drept sub soare, de cât acela de a se mișca liberi pe drumurile publice, totuși, trebuie să recunoaștem că antagonismul dintre aceste două clase a rădăcat pretutindeni, în toate țările civilizate, aceleși imense neajunsuri, încât cu drept cuvânt, chestiunea socială a lucrătorilor industriali, prin multiplele dificultăți ce le prezintă, formează, de mult timp, o preocupare mondială.

Un mijloc, prin excelență eficace, pentru atenuarea puterii abuzive a patronilor capitalisti, îl conferă, în profitul clasei muncitoare, Convenția colectivă de muncă. Ea este acel „contract relativ la condițiunile muncii încheiat, pe de o parte, între reprezentanții sindicatului profesional sau orice alt grup de angajați și, pe de altă parte, reprezentanții sindicatului profesional, sau orice alt grup de patroni, sau mai mulți patroni cari contractează cu titlu personal, sau chiar cu un singur patron. Ea determină angajamentele luate de fiecare parte către cealaltă parte și, în special, anumite condițiuni cărora vor trebui să le satisfacă contractele de muncă indiv duale, sau de echipă pe care persoanele legate prin convenția colectivă le încheie fie între ele, fie cu terți, pentru felul de muncă ce face obiectul suszisei convenții”²⁾.

Convenția colectivă de muncă este un fenomen specific organismului economic-social modern și

conferă muncitorilor condițiuni prielnice, nu numai în ceiace privește munca, în sensul că le asigură o existență și o retribuție mai puțin spoliatoare, dar le mai conferă încă ceva, mult mai de seamă, și anume: dreptul de conducere și de îndrumare a producțiunii, alături de patronul întreprinderii.

Apariția acestui nou fenomen de o covârșitoare însemnătate socială și economică este, ca atare, de dată recentă, corespunzând cu epoca de mare dezvoltare a capitalismului. Acordurile colective de muncă neputându-se concepe decât în raporturile dintre organizațiunile muncitorești și patronale, e ușor de văzut de ce primele acorduri, de această natură au născut și s'au extins în țările cu industrie puternică, unde muncitorimea se găsea, evident, mai bine organizată și deci în condițiuni mai prielnice pentru aceasta.

„Ne găsim astfel, ne spune d. A. Gusti în următoarele admirabile fraze, în prezența unui fenomen de o hotărâtoare importanță asupra prefacerii considerabile ce are loc în adâncurile acestei mase clocotitoare care este proletariatul modern. Este triumful, cel mai mare poate, al principiului de viață socială a viitorului, asupra principiului de viață a timpurilor noastre. Această afirmațiune a unui drept colectiv la directunea și controlul producțiunii, nu ar fi de cât una din stările de dezvoltare graduală a unui alt drept, mai larg, complet, definitiv și integral, acela al *proprietății colective asupra instrumentelor de producție*.”

„Asistăm, fără îndoială, la nașterea subiectivă a unui *drept nou*, de un efect social imens și care va însemna în istorie sfârșitul epocii noastre. Acest drept nou încă subiectiv, va coace încetul cu încetul în sânul masselor lucrătoare, până la complectă sa maturizare, și când, prin însăși forța lucrurilor, el se va obiectiviza, căpătând în societate o realizare concretă, practică și definitivă. Acest drept nou care trăește astăzi în stare abstractă, în stare de putere virtuală, în afară de istoria văzută, pe dedesubtul ei, face să izbucnească la diferite intervale ale evoluției sale și care cum pentru a-și anunța apropiata sa sosire, nevoi și exigențe cari sfârșesc, în cele din urmă, prin a se impune și cari reprezintă tot atatea mesageri câte realizări parțiale consuetesc de fapt”³⁾.

Interesul chestiunii ce punem în discuție este cu atât mai mare, cu cât la noi problema convenției colective de muncă este încă în faza discuțiilor.

În câmpul acestor discuțiuni, față cu importanța problemei, găsim, evident, pe lângă mulți apărători convinși ai ideii legiferării asupra convenției colective de muncă, pe alții, mai puțin numeroși, cari iau atitudine ostilă în privința acesteia. Printre aceștia din urmă am putea cita pe d. I. I. Gârbacea, distinsul Conferențiar dela Academia de Inalte studii Comerciale și Industriale din Cluj, care, în teza D-sale de doctorat⁴⁾ se arată adversar convins al revendicărilor obținute

1) Henri Georges, Progrès et Pauvreté, pag. 361,

2) Vezi art. 25 din legea învânată asupra convenției colective de muncă, lege careia și s'au adus unele modificări prin legea din 1919.

Ace ași definiție o găsim de altfel și în art. 1, din proiectul de lege din anul 1913, (A se vedea în această privință textul art. 1 reprodus în lucrarea D-ului An. Gusti „Reforma Muncitorească”).

3) An. Gusti op. cit. pag. 21.

4) I. I. Gârbacea, Problema muncii în exploatarea minere și metalurgică de stat din Transilvania, 1924.

de muncitorimea industrială în țara noastră prin efectul sol darizării față de patron și Stat, trăgând concluzia, în urma studiilor ce D-sa face asupra contractului colectiv intervenit la minele de cărbuni din Valea-Jiului, asupra contractului colectiv la minele de cărbuni ale Statului din Lonea-Petroșani și a. că asupra sporirii productivității și chiar în general privite aceste contracte au avut efecte cu totul negative.

Evident că asemenea opinii, cu totul izolate, asupra convenției colective de muncă, sunt departe de a corespunde timpurilor în cari trăim, ele nepunându-se spr-jini pe serioase argumente de ordin științific.

Partizanii legiferării sunt mai numeroși⁵⁾.

Dealțul, în chestiunea ce ne preocupă avem până în prezent patru ante-proiecte de legi, elaborate în cursul ultimilor șapte ani: anteproiectul de lege pentru reglementarea contractelor colective, întocmit de d. D. R. Ioanțescu; anteproiectul Gh. Gh. Mărzescu cuprins în Cartea I Tit. V din anteproiectul de cod al muncii Mărzescu; anteproiectul de cod al muncii Chirulescu (art. 149—170) și anteproiectul Trancu-Iași din 1921 revăzut anul acesta Tit. III (art. 86—119) din Proiectul de Lege al Contractului de muncă.

Interesele reglementării muncii, în armonie cu interesele aceloră ce o prestează și ale capitalului față de interesul de a crea condițiuni cât mai prielnice sporirii producțiunii în cadrul economiei generale naționale, pledează în mod elocvent pentru necesitatea legiferării asupra acestei probleme de cea mai evidentă actualitate.

Nu ne îndoim că legiuitorul nostru, va căuta, în mod prudent, să completeze pe această cale marea lacună a codului civil, care asupra reglementării muncii nu se ocupă de cât în mod cu totul neîndestulător, în acele câteva art. cole din Cap. V. Tit. VII unde tratează despre contractele de locațiune a muncii.

Vasile C. Șerban
Mag. strat
Negrești-Vaslui

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 30 Mai 1927

Președinția D-lui Em. Miclescu, președinte

Tudora Botezatu și Elena V. Mățasaru cu Mihail Soia

PRESCRIPTIA LUCRURILOR MOBILE. — BUNURI CORPORALE. — DEȚINERE CU TITLU DE PROPRIETAR. — BUNĂ CREDINȚĂ. — CÂND TREBUE SĂ EXISTE. — ART. 1899 ȘI 1909 COD. CIVIL.
PRESCRIPTIA LUCRURILOR MOBILE. — BUNA CREDINȚĂ. — PRESUPUNEREA EI PÂNĂ LA PROBA CONTRARIE. — CUI ÎNCUMBĂ SARCINA ACESTEI PROBE. — PRIN CE MIJLOACE POATE FI FĂCUTĂ. — ART. 1899 ȘI 1909 COD. CIVIL.

5) Printre acești mulți partizani am putea cita pe D-l Victor I. Godeanu, a căre recentă lucrare asupra Convenției colective relativă la condițiile muncii, dovedește cunoștințe întinse în această materie și un remarcabil simț juridic.

1. Pentru existența prescripțiunii din art. 1909 c. civ. se cere să fie vorba de bunuri corporale a căror deținere să fie exercitată cu titlu de proprietar și cu bună credință, chiar dacă buna credință a existat numai în momentul câștigării bunului.

2. Potrivit art. 1899 cod. civil buna credință se presupune însă numai până la proba contrarie, ast-fel că ea poate fi combătută cu orice probă legală, însă sarcina probei cade asupra celui ce alegă reaua credință.

No. 1533. — Admis recursul făcut de către Tudora Botezatu și Elena V. Mățasaru în contra deciziei Curții de Apel din Iași s. I cu No. 5 din 13 Ian. 1926 în proces cu Mihail Soia.

S'au ascultat D-nii avocați D. Constantinescu pentru recurenți și Beldiman pentru intimat.

Curtea deliberând,

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs din care rezultă că, recurenții au intentat în contra intimatului acțiune prin care revendică dela ei o mașină de treier cu accesoriile ei, ce le-ar aparține lor și pe care acesta ar deține-o fără nici un drept și fără a-i plăti vreo arendă, cerând în acelaș timp și daune pentru nepredarea ei la timp; că, la această acțiune intimatul a opus prescripțiunea din art. 1909, susținând că lucrurile revendicate le-a cumpărat dela autorul intimațiilor încă din 1907.

Având în vedere că, prima instanță a admis această acțiune; că înainte Curții de Iași în apelul făcut de intimat, recurenții cerând proba cu martori pentru a dovedi că în 1907 autorul lor a predat intimatului, pentru reparație, mașina revendicată și de atunci nu li s'a mai restituit, Curtea de fond prin jurnalul din 12 Ianuarie 1926, respinge această dovadă ca inadmisibilă întrucât timde a stabili, în lipsă de act scris, existența unui depozit ce trece peste 150 lei⁴ că, în existența unui depozit ce trece peste 150 lei; că, în urmă, recurenții au cerut proba cu martori spre a dovedi că, intimatul nu poate invoca prescripțiunea din art. 1909, căci el este de rea credință, întrucât stăpânește fără titluri, lucrurile ce i-au fost date numai spre reparat; iar în sprijinul susținerilor au dovedit că, intimatul este mecanic și că ratele posterioare au fost blătite casei vânzătoare tot de către recurenți.

Că, Curtea de fond, raportându-se la jurnalul din 12 Ianuarie 1926 și motivând că, din anume împrejurări de fapt, susținerea recurenților nu este verosimilă, deduce că, recurenții nedovedind că posesiunea intimatului ar fi de rea credință sau cu titlu precar, buna credință a lui este presupusă și deci prescripțiunea ce el o opune întruinește toate condițiunile legale și pe aceste considerațiuni respinge acțiunea ca nefondată.

Văzând motivele I și II de casare astfel enunțate:

I) „Violarea art. 1909 și art. 972 cod. civ., deoarece s'au interpretat greșit aceste texte, dând în proprietatea apelantului Mihail Loia, obiectele revendicate de noi pe simplul principiu „en fait de meubles possession vaut titre“, prescripțiunea instantanee.

II) „Exces de putere și violarea teoriei probelor și a dreptului de apărare și art. 26 legea accelerării judecăților“.

Considerând că acțiunea intentată de recurenți în contra intimatului, are caracterul unei acțiuni în revendicare a obiectelor mobile prevăzute într-însa, iar ca motiv se invocă deținerea lor de către intimat fără cauză.

Că recurenții au făcut dovadă după cum constată instanța de fond cu actele depuse la dosar că, intimatul în apărare a opus prescripțiunea din art. 1909 c. civ., iar drept cauză legală de achiziție invoacă că, mașina în discuțiune și cu accesoriile ei, i-ar fi fost vândută în 1917 de autorul intimatilor, încă din timpul vieții lui;

Considerând că, pentru existența prescripțiunii din art. 1909 c. civ., care formează temeiul juridic al apărării în materie, se cere ca să fie vorba de lucruri mobile corporale; că, deținerea lor să fie exercitată cu titlul de proprietar și în al treilea rând că, această deținere să fie făcută cu bună credință; că, potrivit art. 1898 cod. civ., buna credință este suficientă dacă s'a exercitat numai în momentul câștigării bunului, iar potrivit art. 1899 cod. civ., ea se presupune și sarcina probei contrarii cade asupra aceluia care alegă reaua credință;

Având în vedere că în speță, recurenții au contestat intimatului buna credință, deci unul din elementele esențiale pentru ca prescripția invocată de dânsul să poată să opereze din punct de vedere legal; că, în dovedirea susținerii lor, au cerut proba cu martori, admisibilă după lege, întrucât prescripția din art. 1899 are valoare după cum însuși textul se exprimă în mod expres, numai până la proba contrarie, astfel că poate fi combătută cu orice probă legală.

Că, în speță, această probă era admisibilă, întrucât printr-însa nu se tindea a se face dovada unui depozit ci față cu apărarea intimatului bazată pe prescripția din art. 1909 c. civ. recurenții au cerut să dovedească că, unul din elementele esențiale, în existența acestei prescripții, acela al bunei credințe, lipsește, astfel că greșit Curtea de fond, soluționează pricina de față, care are de scop revendicarea bunurilor și în care s'a opus în apărarea prescripției, pe temeiul principiilor de la depozit, odată ce nu s'a cerut a se dovedi raportul juridic dintre intimat nici temeiul acțiunii și nici al apărării.

Că dar, nu mai prin exces de putere și violarea principiilor din art. 1909 Curtea de fond a putut respinge probatoriu cerut de recurenți în dovedirea acțiunii lor, astfel că recursul devenind fondat, se admite, fără a se mai discuta motivul I la care partea a renunțat.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI s. I

Audiența dela 8 Iulie 1927

Președenția D-lui A. Lerescu, consilier

Răducan Dumitrescu cu Petre și C. D. Stroe

INCERERII PREPARATORII.—CÂND SE POATE REVENI ASUPRA LOR ATACAREA LOR CU APEL. — ART. 159, 160 ȘI 323 PR. CIVILĂ. MINOR — VÂNZARE. — NULITATE. — ANULARE. — DACĂ E NECESARĂ DOVADA REZIUNEI. — ART. 401, 951, 1156 ȘI 1163 COD. CIVIL.

I. Cu toate că potrivit art. 169 pr. civilă asupra încheerilor pregătitoare, prin care s'a admis dovada cu martori se poate reveni,

totuși în cazul când asemenea mijloc de dovadă s'a respins pentru anumite motive pe care instanța le-a tras din faptele și actele pricinei, o asemenea încheere e definitivă și nu se mai poate reveni asupra ei de cât în apel.

2. Dispozițiile art. 951 și 1157 cod. civil se referă numai la cazul când minorul ar fi făcut un act pentru care legea cere asistența tutorului, iar nu și atunci când a înstrăinat un imobil al său pentru care fapt legea prin art. 401 și urm. cod. civil cere îndeplinirea unor anumite formalități sub pedeapsă de nulitate și în care caz actul făcut de minor fără paza acelor forme, este nul, indiferent dacă minorul a fost lezat sau nu prin acel act.

No. 226. — Respins apelul făcut de Răducan Dumitrescu în contra sentinței cu No. 573 | 925 a Trib. Prahova S. II în proces cu frații Petre și C. O. Stroe.

S'au ascultat d-nii avocați Istrate Micescu și Bereș pentru apelant și G. D. Atanasiu pentru intimat.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Răducanu Dumitrescu în contra sentinței civile a Trib. Prahova S. II cu No. 573 din 1925;

Având în vedere susținerile orale ale părților, notate de concluziuni, actele și lucrările aflate în dosar din care rees cele ce urmează:

Reclamantul Petre et Stroe, a chemat la 24 Februarie 1924, în judecata Tribunalului Prahova pe Răducan Dumitrescu, pentru ca să declare nulă și fără nici un efect vânzarea a 16 Ha. teren din moșia Fântânelele, proprietate indiviză a fraților Petre și C. O. Stroe, constatată prin actul sub semnătură privată cu data de 11 Mai 1923, și transcris la Grefa acelu Tribunal S. I-a la No. 3798 din 12 Mai 1923, pentru că a fost încheiată în timpul când era minor. A mai cerut expulzarea pârâtului din stăpânirea terenului menționat și să-i plătească câte 1000 lei pe zi, daune cominatorii, până la predarea terenului, cum și 100.000 lei ca daune rezultate din faptul că a fost privat de folosința pământului, în anul 1924.

Tribunalul, prin sentința menționată constatând că deși actul intitulat o chitanță prin care s'a încheiat vânzarea, poartă data de 11 Mai 1923, când vânzătorul reclamant era major, totuși din împrejurarea că vânzătorul a reclamat Parchetului de Ilfov la 2 Mai 1923, în timpul minorității, în contra cumpărătorului pentru că profitând de neexperiența sa și pe un preț derizoriu l'a făcut să-i vândă acel teren, postdatând chitanța cu două zile mai târziu de data împlinirii vârstei de 21 ani și că la 10 Mai 1923 îi a notificat că, consideră acel act fără valoare, și l'a somat să-i restituie cele 4 cambii pe cari i le-a dat cu ocazia încheierii vânzării, a tras concluzii că înstrăinarea s'a făcut fără respectarea formalităților prescrite pentru minori și pe baza art. 1157 și urm. din cod. civil, a admis acțiunea în parte, anulând acea convenție și obligând pe pârât să plătească câte 500 lei pe zi daune cominatorii și 5000 lei daune interese, valoarea recoltei pe 1924.

În contra acestei hotărâri pârâtul a făcut apel și înaintea Curței, în ședința dela 16 Noiembrie 1926 a cerut proba cu martori, spre a dovedi că acel act s'a încheiat la 11 Mai 1925, și nu mai înainte, iar prin jurnalul cu No. 4057 din 17 Noiembrie 1926 s'a respins acea dovadă ca neconcludentă, de oarece din considerațiunile arătate de Tribunal, Curtea și-a făcut convingerea că vânzarea s'a încheiat în Decembrie 1922, nu la 11 Mai 1925.

În ședința de la 31 Mai 1927, apelantul a cerut să se revină asupra respingerei probei cu martori și a i se admită acest mijloc de dovadă spre a stabili, în contra prezumțiunilor invocate de intimat și trase din actele cari emană numai de la el, că acel act s'a făcut în ziua arătată;

Având în vedere că deși, potrivit art. 169 proc. civ. asupra încheerilor pregătitoare, prin care s'a admis dovada cu martori, se poate reveni, totuși în cazul când asemenea mijloc de dovadă s'a respins pentru anumite motive pe care instanța le-a tras din faptele și actele pr-cinei, asemenea încheiere e definitivă, în sensul că nu se mai poate reveni asupra ei (al. 2 de sub art. 160) și nu se poate ataca cu apel decât odată cu fondul conform art. 525 proc. civ.

În speță, Curtea, după cum s'a arătat mai sus, având în vedere prezumțiunile pe cari le-a tras din actele aflate în dosar, a respins ca neconcludentă și inadmisibilă proba cu martori cerută în ședința de la 16 Noiembrie 1926.

Așa că, asupra acestei încheieri nu se poate reveni și urmează ca noua cerere de martori, spre a dovedi acelaș fapt, să fie respinsă.

S'a mai cerut de apelant aceiași probă spre a dovedi că intimatul a ratificat vânzarea, după ce a împlinit vârsta de 21 ani, prin aceea că a primit în ziua de 11 Mai 1925, o sumă de bani din prețul vânzării, sumă ce a adus-o, în aceea zi la București pentru a se conforma telegramei ce o primise în ajun, 10 Mai 1925;

Având în vedere că, în principiu, această probă este admisibilă, de oarece ratificarea recunoscută de art. 1163 cod. civ. poate fi dovedită, când se referă la fapte, cu martori.

În cazul de față însă, apelantul tinde să dovedească că a fost chemat telegrafic la București să aducă o parte din prețul vânzării și că acea telegramă ar fi primit-o în ziua de 10 Mai 1925.

Ori, pentru a stabili, aceasta nu e nevoie de martori ci trebuie să prezinte telegrama ce pretinde că a primit-o și să ceară a se trimite de oficiul de transmitere, originalul acelui act, spre a putea să se stabilească dacă a pornit de la reclamant.

Dar la dosar se află copia depe telegramă prezentată la Tecuciu în ziua de 10 Mai 1925, prin care fratele reclamantului l'a rugat să vină la București spre a-i achita ipoteca.

Așa că proba cu martori spre a dovedi cele de mai sus, nu poate fi admisă.

Tot asemenea, nu poate să fie admisă nici spre a dovedi că în ziua de 11 Mai 1925, intimatul a primit o parte din prețul vânzării, de oarece asemenea dovadă nu poate fi făcută cu martori, ci prin acte, conform art. 1191 cod. civ.l.

Și, chiar de am socoti că acest fapt juridic s'ar

putea dovedi cu martori, cererea tot nu e întemeiată pentru că nu s'a cerut să facă dovada că plata a fost făcută în ziua de 11 Mai 1925, și că, în aceea zi, s'a împrumutat dela martorii propuși pentru a plăti reclamantului acea sumă.

Așa că și această, dovadă cu martori urmează să fie respinsă.

În fond, având în vedere că Tribunalul, pe baza prezumțiunilor ce le-a tras din reclamația adresată Parchetului, Ilfov și a notificărei menționată mai sus, și că aceste dovezi le însușește și Curtea, a considerat vânzarea acelui teren de cultură făcută în timpul când reclamantul era minor;

Având în vedere că apelantul a susținut că în drept acțiunea reclamantului intimat nu întrunește condițiunile cerute de art. 1157—1163 și 1166 cod. civil și anume pentru că numitul n'a dovedit că prin acea înstrăinare a suferit o leziune așa cum prevede art. 951 acelaș cod și aceasta deoarece, în dreptul nostru, acțiunea în anulare și cea în resciziune sunt sinonime.

Intimatul a cerut înlăturarea acestei chestiuni de drept pentru că nu figurează între motivele de apel ce i s'au comunicat, conform legii accelerației.

Având în vedere că din petiția de apel se vede că apelantul a arătat că acțiunea reclamantului nu poate fi primită deoarece nu întrunește cerințele textelor menționate.

Că, dacă acest motiv n'a fost dezvoltat în deajuns, nu poate constitui o decădere din dreptul de a-l mai invoca și susține, pentru că din cuprinsul lui se vede că intimatul n'a putut să fie surprins în apărarea sa.

Astfel fiind, această cerere urmează să fie respinsă.

Examinând chestia de drept, ridicată de apelant, Curtea găsește că nu este întemeiată, de oarece art. 951 și 1157 din cod. civil se referă numai la cazul când minorul ar fi făcut un act pentru care legea cerea asistența tutorului, iar nu și atunci când a înstrăinat un imobil al său, pentru care legea, prin art. 401 și urm. cod. civ., cere îndeplinirea anumitor formalități prescise sub pedeapsa nulității.

Deosebirea între aceste 2 feluri de acțiuni mai reese și din cuprinsul art. 1163 cod. civil; ori dacă ar fi sinonime, cum pretinde apelantul, atunci nu mai era nevoie să prevadă această distincțiune când vorbește de dreptul minorului devenit major să ratifice angajamentele sale ce le-a încheiat în timpul minoratului.

Așa că, întrucât reclamantul a dovedit, cum s'a arătat, că a vândut acel teren în timpul când era minor, vânzarea urmează să fie anulată pentru că n'a fost făcută cu respectarea formalităților prescise de art. 401, 402 și 405 cod. civil.

Având în vedere că în ședința apelantul n'a mai susținut și dezvoltat motivul prin care tinde să fie apărât de plata sumei de 500000 lei daune.

Așa fiind, apelul urmează să fie respins ca nefondat.

Pentru aceste motive, redactate de d. consilier A. Lerescu, respinge.

Semnați: A. Lerescu, C. M. Ionescu, C. Pante-limon.

JUDECATORIA BACEȘTI-ROMAN

Audiența de la 12 Ianuarie 1928

Judecător Emil Thiron

Ion Timofticiuc cu Primăria Băcești Roman

ACT SUB SEMNĂTURĂ PRIVATĂ, — SIMPLĂ SEMNĂTURĂ PUSĂ SUB UN ACT SCRIS DE O ALTA PERSOANĂ.—VALABILITATE. — ART. 1176 ȘI URM. COD. CIVIL.
 CONTRACT SINALAGMATIC. — OBLIGAȚIUNI RECIPROC RECUNOSCUTE. — DREPTURI NESTIPULATE ÎN CONTRACT. — ART. 943 COD. CIVIL.
 CERERI RECONVENȚIONATE. — NECESITATEA DE A SE FORMULA PE ACEASTĂ CALE A ORICĂREI PRETENȚIUNI ÎNTR'UN PROCES. — ART. 61 PROC. CIVICĂ,

1. Un act sub semnătură privată pentru ca să aibă valabilitate, este suficient să fie semnat de parte fără să fie scris în corpul său de aceasta, deoarece punerea semnăturii în josul unui act însemnează însușirea de cel ce semnează a tot ce se găsește în susul semnăturii și anterior aceștia.

2. În orice contract sinalagmatic, părțile contractante nu răspund decât de obligațiunile luate prin contract, obligațiunile reciproce stipulate și acceptate de fiecare parte, astfel că acele drepturi nerecunoscute reciproc și nespecificate în corpul actului, în lipsă de alte dovezi se interpretează în contra celui ce trebuie să aibă prudența să se pună la adăpost prin o clauză formală opozabilă contractantului.

3. Dacă cu ocaziunea unui proces, partea are o pretențiune de valorificat în contra adversarului, derivând din aceiași sorginte juridică, instanța nu e ținută să statueze asupra ei, de cât dacă e propusă pe cale de cerere reconvențională scrisă.

No. Admisă acțiunea în te față de Ion Timofticiuc în proces cu Primăria comunei Băcești jud. Roman.

Judecata,

Asupra acțiunii civile de față:

Având în vedere că din actele dela dosar, și debaterile orale se stabilește în fapt următoarele:

Prin petiția înregistrată la No. 7986 din 1927, Ion Timofticiuc, tâmplar, domiciliat în Târgul Băcești județul Roman, chiază în judecată civilă Primăria comunei Băcești, prin reprezentantul ei legal, d. Primar al comunei, spre a se vedea obligat, în această calitate să-i achite suma de 18.252 lei, reprezentând un rest din 62.000 lei, cuvenit, pentru lucrările ce le-a făcut la școala din Băbușa, sus zisa comuna, servindu-se ca mijloc de dovadă, de chemarea personal la interogator a d-lui Primar al comunei, căruia i s'a comunicat conform legii, interogatorului în scris.

Având în vedere că la interogator, pârâta prin reprezentantul legal, d. Primar, Grigore Botez, recunoaște că reclamantul a efectuat lucrarea lua-

ta în antrepriză, individualizată la punctul 1 din interogatorului comunicat, însă că ulterior sau descoperit vicii ascunse la lucrare și că n'a terminat-o la epoca fixată, însă cu toate acestea Primăria a achitat integral pe antreprenor cu suma de 62.000 lei, obiectând că reclamantul trebuie să mai restituie Primăriei suma de 1550 lei, achitată de Primărie, d-lui conductor, șeful secției IV Tehnică, C. Huanu, care a recepționat lucrarea.

Având în vedere că pârâatul probează plata efectuată prin contractul de antrepriză dela dosar, încheiat între fostul Președinte a comisiei interimare Băcești, I. Neacșu și reclamant, în ziua de 12 Iulie 1926, din care se vede că I. Neacșu, a dat la facerea contractului suma de 18.600 lei, fără ca antreprenorul să confirme înscris primirea sumei; 2) cu ordonanța de plată No. 79 din 28 Iulie 1926, în valoare de 10.000 lei și 3) cu ordonanța de plată No. 83 tot din 28 Iulie 1926 în valoare de 35.000 lei.

Având în vedere că reclamantul susține că n'a primit din suma de 62.000 lei, ce i se datora pe baza contractului, decât sumele: 5700 lei, contra chitanță, datată 14 Iulie 1926; 12900 lei contra chitanță 20 Iulie 1926; 6478 lei, contra chitanță 18 Decembrie 1926; 8000 lei, contra chitanță 24 Decembrie 1926; 3500 lei, contra chitanță 11 Februarie 1927; 4370 lei, contra chitanță 18 Februarie 1927, 3000 lei contra chitanță 20 Aprilie 1927, depuse în copii și care se află în original la dosarul Primăriei și care face în total suma de 43.748 lei, rămânând creditor cu suma reclamată de 18.252 lei, adăugând că suma de 1550 lei dată de Primărie d-lui conductor, ca tantiemă, nu a fost trecută în contract, în sarcina sa, și nici pusă atunci, această chestiune în discuțiune.

Având în vedere că reclamantul pretinde că la facerea contractului, de antrepriză, nu a primit nici un ban, dela Ioan Neacșu, cu toate că e trecut în contract, că în acel moment i-a dat suma de 18600 lei pentru cumpărarea materialului lemnos.

Având în vedere că convențiunea dintre părțile contractante, a fost încheiată printr'un act sub semnătură privată.

Considerând că un act sub semnătură privată este suficient să fie semnat de parte, fără să fie scris în corpul său de aceasta, ca să aibe valabilitate. Punerea semnăturii în josul unui act, însemnează însușirea de cel ce semnează a tot ce se găsește în susul semnăturii și anterior aceștia.

Considerând, însă, că actul sub semnătură privată, ca și actul autentic, are pentru cel ce îl invoacă prezumțiune de adevăr și face dovadă completă a ceea ce cuprinde, dacă acel căruia i se opune, nu'l tăgăduiește formal; că dacă acesta tăgăduiește semnătura sau conținutul actului, această nerecunoaștere face să nască o prezumție de neadevăr și aceluia, care vrea să beneficieze de act, îi incumbă sarcina să-i stabilească sinceritatea, iar acel ce îl combate, nu e ținut să dovedească contrariul din act.

Având în vedere, că alte probe, pârâta nu produce,

Considerând că dovada unei alegațiuni negative se poate face prin stabilirea unui fapt pozitiv în speță că afirmațiunea din contract, a pârâtei, că

a dat reclamantului suma de 18.600 lei la facerea contractului, fapt neconfirmat de acesta în scris, se poate răsturna prin dovada primirii sumei reale.

Având în vedere că ceiace îi este opozabil reclamantului, că a primit din prețul lucrării, este numai ceiace recunoaște sau ceiace se dovedește prin vre'o chitanță semnată de el și care spre a fi valabilă, e necesar să se găsească asupra debitorului prețului.

Având în vedere că din contract se vede că reclamantul s'a „obligat să execute lucrarea arătată mai sus cu prețul și condițiunile arătate, după de- vizul întocmit, de care am luat cunoștință, fiind responsabil de orice întârziere peste data arătată mai sus”, iar pârâta pe lângă celelalte clauze, ale contractului înserează că, „la facerea contractului, i-am dat 18.600 lei pentru cumpărarea materialului lemnos, 12.400 lei i se va da la așezatul fierăriei și sticlei, care vor fi bine așezate și chituită, iar restul de 31.000 lei la terminarea lucrului”.

Având în vedere că în principiu în orice contract sinalogmatic, părțile contractante, nu răspund de cât, de obligațiunile luate prin contract, obligațiuni reciproc stipulate și acceptate de fiecare în parte, generatoare de drepturi recunoscute reciproc și care nefiind specificate și cuprinse în corpul actului, în lipsă de alte dovezi, se interpretează în contra celui ce trebuia să aibă prudența să se pună la adăpost, prin o clauză formală opozabilă contractului, în speță să impună reclamantului, să menționeze în contract, că „a primit suma de 18.600 lei”.

Având în vedere că în lipsa unei dovezi precise și inefragabile, a primirii acestei sume, de către reclamant, la facerea contractului, tehnica interpretării actelor juridice, impune a conch. de, că I. Neacșu, scriind că „a dat 18.600 lei” a înțeles că se obligă a da această sumă, sub luare de chitanță dela reclamant, neputând bănuși în persoana unui președinte a unei comisii interimare care are răspunderea întrebuițării banului public, atâta lipsă de prudență, spre a nu obliga pe reclamant să confirme în scris, primirea unei sume date.

Având în vedere că această interpretare concordă cu realitatea faptelor, deoarece, numai după încheierea contractului, primarul putea să ordonanceze suma de plată, iar nu anterior sau chiar în momentul redactării contractului, fiind o imposibilitate materială, ceiace se și confirmă, prin faptul că abia după două zile dela încheierea contractului, d. primar dă ordonanța de plată No. 76, în sumă de 20.000 lei din care dă chiar în aceeași zi, suma de 5.700 lei lui Timofticiuc, iar la 20 Iulie tot din aceeași ordonanță dă suma de 12.900 lei, iar restul până la concurența sumei de 62.000 lei îl ordonancează d. I. Neacșu cu ordonanțele din 28 Iulie 1926 în valoare de 10.000 lei, și alta tot în aceeași zi în valoare de 35.000 lei, din care a primit în total Timofticiuc după chitanțe 43.748 lei, rămânând I. Neacșu cu suma de 18.252 lei, ca dată pentru achitarea lui Timofticiuc, fără piese justificative, astfel că pe baza acestor considerațiuni, urmează a fi obligată primăria Băcești să îndestu-

leze pe reclamant, cu această sumă, cu procentele legale dela data intentării acțiunii.

Asupra obiecțiunii făcută de pârâta în privința sumei de 1.550 lei, dată d-lui conductor tehnic Huțcanu care a recepționat lucrarea.

Având în vedere că ori de câte ori cu ocaziunea unui proces, pârâatul are o pretenție de valorificat în contra reclamantului, care să-și aibă sorginte în acelaș conflict, adus în fața instanței, este obligat să facă o cerere reconvențională, regulată, care obligă instanța să statueze asupra ei; în dealifel, obiecțiunea cată a fi respinsă, fără a fi luată în seamă.

Având în vedere că reclamantul discutând și această obiecțiune, opune că această obligațiune ne fiind luată de d-sa prin actul scris și partea adversă neproducând nici un text de lege care să-l oblige la această plată cere respingerea obiecțiunii.

În consecință cată a fi respinsă.

Pentru aceste motive, admite, etc.

Semnat : *Emil C. Thiron.*

RECENZIE

O nouă lucrare asupra Execuției silite

Încă de mult se simțea nevoia unei monografii asupra acestei importante chestiuni.

E drept că asupra ei s'au scris în trecut; dar lucrările sunt sau epuizate sau prea vechi. D-I Const. Popescu dând la lumină noul său studiu, a făcut atât studentimei cât și practicianilor un real și notoriu serviciu.

Opera este prezentată ca fiind în continuarea lucrării d-lui Luca, totuș prin metodă și felul de a privi materia, studiul se arată ca un produs personal.

Autorul se ocupă rând pe rând de toate chestiunile ce poate interesa executarea silite.

Lucrarea se prezintă împărțită în patru părți.

În prima parte autorul se ocupă de istorie, ne arată care este obiectul executării silite, care sunt bunurile ce se pot urmări, în sfârșit se ocupă de Competință.

În a II-a parte tratează de acele măsuri necesare urmăririi și care pregătesc vânzarea : comandament, publicațiuni, conservarea lucrului urmărit.

În partea III-a ne vorbește despre executarea propriu zisă: conservarea prețului, vânzarea în cort, recursul în contra ordonanței de adjudecare, în sfârșit ne arată care sunt efectele ordonanței de adjudecare.

A IV-a parte se ocupă despre împărțirea prețului.

Studiul d-lui Const. Popescu este lucrat cu multă îngrijire și scris într'o limbă curată.

Demonstrațiunile sunt solid făcute, informațiunile sunt sigure și controlate.

Pe lângă acestea nu a lipsit autorului nici talentul de scriitor, care se întâlnește mai rar.

Pentru a sfârși vom spune că această lucrare care conține multe calități, face cinste atât autorului cât și științei juridice române.

Gh. Popescu

Profesor suplimentar la Facultatea de drept din București, Magistrat